

**R. P. Thomae Młodzianowski, Polonie, Societatis Jesu,
Prælectionum Theologicarum Tomus ...**

De Metaphysica, Logica, Octo Libris Physicorum, Generatione, Corruptione
Et Anima

Młodzianowski, Tomasz
Moguntiae Et Dantisci, 1682

Quæstio II. An causæ se invicem causare possint in eodem genere.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-95667](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-95667)

Negoque ulterius hæc non esse conformia, modo operandi divinæ sapientiæ, nec hæc sunt absurda, quorum implicantia non ostenditur.

Recurri etiam hic potest ad dicta, quod duplici titulo accipitur tunc esse, nec dationem esse titulo causæ B. adfert datio esse titulo A.

QUÆSTIO II.

An causæ se invicem causare possint in eodem genere.

PRÆMITTO 1. *Posse quæstionem procedere tam de causis ejusdem generis, quam de causis diversis generis, causæ ejusdem generis sunt, ut materia, & materia, efficiens & efficiens; & causæ diversi generis sunt, ut materia comparata ad efficiens &c.*

PRÆMITTO 2. *Circa causas ejusdem generis consentire omnes, quod tam materia quam forma in eodem genere causare se non possint.*

RATIO. Quia quod materia est, semper primum subjectum est, adeoque nunquam in alia materia receptibile. Idem dic de forma, quæ quia actus est, non potest esse actuatum. Disquirunt tamen Oviedo, non de materia sed de causa materiali. An v. g. color receptus in quantitate, hoc ipso impediatur ad recipiendam quantitatem, quia est receptus ab illa supposito, quod calor aliàs haberet virtutem recipiendi quantitatem, sed de hoc infra in simili. Posito tamen consensu prædicto circa materiam & formam, de causis ejusdem generis efficientibus, restabit difficultas.

PRÆMITTO 3. *Circa causas diversi generis certum est, quod causa finalis causet efficientem, efficiens finalem.* Restat difficultas de aliis combinationibus causarum.

DICENDUM est. *Non dari mutua causalitatem in eodem genere, quoad primum esse.* v. g. ignis A. producit ignem B. ab eodem igne primo esse, etiam divinitus accipere non potest. Pro quo adlatas rationes plures refutat Arriaga, adferendæ sunt hic aliquæ, ut seligatur quæ placuerit.

PROBAT 1. Arriaga. Nihil potest constitutere actum primum suum physicum productivum successive, sed si daretur mutua causalitas, aliquid constitueret actum suum primum physicum. Ergo. Major probatur, quia nihil potest esse productivum sui ipsius, saltem quoad primum esse.

PROBAT 2. recentior Suarez. Causa præsupponitur præexistens suo effectui, & repugnat præexistere illi à quo ut existat dependet, si enim ut existat dependet ab illius existentia, quomodo existit ante illum.

PROBAT 3. Lugo disputat, de sacra. 8. Sect. 7. id quod prius est naturā, non potest esse posterius naturā, sed si causa acciperet primò esse à suo effectui, id quod prius est naturā, esset posterius naturā. Ergo. Major probatur, quia nihil potest esse prius & posterius duratione. Ergo nec naturā.

PROBAT 4. idem. Nemo potest dare primum librum Petro, quem nunc primò accipit ab ipso, illud enim non esset dare, sed reddere. Ergo à fortiori in Physicis, nemo potest dare alteri esse, à quo primo accipit esse.

PROBATUR 5. Conclusio. Si effectus posset dare primò esse suæ causæ, vel daret priusquam esset existens, vel daret, dum jam est existens, neutrum dici potest. Prima pars probata, aliàs, quia scilicet id, quod non existit causare non potest, & insuper per hoc probari potest, si effectus antequam esset existens, daret primò esse suæ causæ, & effectus daret primò esse suæ causæ, ut supponitur, & non effectus daret primò esse suæ causæ, quia nondum supponitur esse tunc effectus, quia nec existens. Secunda pars, nempe quod effectus postquam jam est existens, non possit dare, esse primò, suæ causæ sic probatur. Vel supponitur jam causa habere primò esse, vel non supponitur, si non supponitur. Ergo non supponitur etiam accipere esse ab effectu, siquidem illum effectum, utpote non existens adhuc causa primò, non produxit, si autem supponitur habere primò illud esse. Ergo esse quodcumque accipere potest à suo effectui, jam non est primò esse, sed habet esse secundo, unum enim duplicatum, facit duo. Idem probatur hoc expositorio, qui antequam formetur appelletur causalitas produciens ignem A. nomine causalitatis C. & causalitas qua effectus produceret suam causam appelletur causalitas B. Hæc prima causalitas, est causalitas C. hæc causalitas B, non est causalitas C. Ergo hæc causalitas B, non est prima causalitas. Ergo nec illi respondet primò causatum, eritque argumentum in Camestres æquivalenter.

RESPONDET 1. Quidam, quod causa supponatur habere primò esse, sine illo ly: Jam, posito in quinta probatione, quod: Jam, præcedentiam unius in esse, ante aliud denotat, & quidem ab effectu in eodem instanti, in quo effectus supponitur habere primò esse à causa, de quo est porissimum quæstio.

CONTRA. In casu in quo disceptatur, debet causa supponi primò esse, cum isto: Jam, quia debet supponi prior naturā, vel prior intelligibilitate fundata supra suum esse, præ suo effectui, idque ex eo, quia impossibile est concipere causam, sine ulla prioritate, adeoque sine ullo: Jam. Hinc restauratur argumentum. Pro illo priori, causa ante effectum, jam habet esse, idque ut supponitur primò. Ergo pro posteriori signo, si accipit esse ab effectu, jam

† c 2 non

non accipit esse primo, cum illud præhabuerit. Hinc videtur responsio supponere, quasi procedat effectus à causa, sine ulla ante effectum prioritate, quia sine ullo: Jam, ante effectum.

RESPONDET 2. Argumento in Camestres proposito, debere talem potius addi Conclusionem. Ergo causalitas B, non est hæc prima causalitas.

CONTRA. Tum quia in omni expositorio, particula expositorii *Hæc*, non ponitur pro prædicato Conclusionis. Ergo neque hic poni debuit. Tum quia. Si ponatur argumentum in Barbara, prædicato Conclusionis, non debet apponi particula universalis, sed subiecto, nec in Minori prædicato ejusdem, licet in Majori habuerit appositum sibi *Ly* omnis. Ergo & in Expositorio, non debet signum expositorii apponi prædicato Conclusionis, sed subiecto, sed concessio etiam, quod contra usum arguendi, deberet in expositorio, particula expositorii addi, prædicato conclusionis, parum intererit, quia, cum subiectum, & prædicatum expositorii, æque late patere debeant, parum intererit, quod apponatur prædicato Conclusionis. Tum quia etiam formando ita propositionem. Ergo causalitas B, non est hæc prima causalitas, stat in robore argumentum, quia si causalitas B, quæ est causalitas ab effectu profecta, supponit habere causam Esse, pro priori, quo antecedit effectum, jam illi non dabit primo esse, sed secundo.

RESPONDET 3. Alia est prima causalitas, & quidem hæc B, quæ supponitur produci causa ab effectu, quoad primo esse, & alia est causalitas prima, & quidem hæc C, quæ supponitur in eodem instanti, produci effectus à causa, quoad primo esse. Sicut si Deus homines, vel Angelos duos primo produceret, hæc prima productio, non esset illa prima productio, utraque tamen esset prima productio absolute.

CONTRA. Tum quia videtur responderis, non petere hoc, quod in hoc præfenti dicitur; nam non agimus, de causalitate, quæ causa producit effectum, & de causalitate, quæ effectus producit causam, sed agimus, de causalitate, quæ producit ipsa causa, ut possit præsupponi, prior suo effectui, adeoque cum illo: Jam, antecedentia, & de causalitate, quæ effectus jam productus, eandem causam producat, dicimus enim si illa causalitas, est prima, & præsupposita ante causalitatem oriundam ab effectu, quomodo erit causalitas prima? Tum quia. Concedo, posse esse duas primas causalitates, productivas, quoad primo esse, duorum hominum, eo quod una productio non debeat præintelligi, habereque aliquod suum: Jam, ante aliam productionem, sed quia productio prima causa, seu primum illius esse, debet præintelligi ante effectum, quomodo jam effectus dabit primo esse. Tum quia si supponatur prima cau-

salitas: quæ effectus, accipit esse à causa sine ulla præcedentia, & sine ullo: Jam, posset utique intelligi, quod ab effectu, possit accipere primo esse, sed quia debet causa præintelligi cum suo esse ante effectum, adeoque intelligi cum causalitate ad se terminata, si causa non sit à se, quomodo intelligi poterit, accipere primo esse ab eodem effectu.

Cum hoc tamen stat. Quod effectus divinitus possit dare suæ causæ secundo esse.

RATIO. Tum quia id non implicat contradictionem. Tum quia ut dictum supra, idem potest sibi ipsi dare secundo esse. Ergo multo magis effectus poterit facere. Tum quia à duabus causis totalibus, non repugnat causari eundem effectum. Ergo nec repugnabit etiam ab effectu accipi secundo esse, nulla enim specialis est repugnantia in consequenti.

QVÆSTIO III.

Quid de causis in diverso genere.

DICENDUM. Postquam causa diversi generis una, tribuit esse alteri, potest, ab eadem recipere aliquam formalitatem, quæ non præsupponebatur ante habita.

PROBATUR Conclusio instantiis. Nam causa materialis causat formam eductam, à qua tamen accipit esse informatæ. Scientia producit operationes prácticas, quæ in genere efficientis posteriores sunt scientia, & tamen in quantum sunt objectum scientiæ, priores sunt illa, specificantque illam. Actus Dei liber, est causa creaturarum, quæ tamen per modum connotati libertatem illius salvant.

Sunt instantiæ in oppositum, quæ videntur probare, quod causa diversi generis, se causent etiam quoad esse, quod præsupponitur ante effectum, seu quoad esse, quod ipsum, est causa, & quæ causa est effectus.

PRIMA instantia. Ingressus aeris causat apertionem fenestæ, apertio fenestæ causat ingressum aeris.

RESPONDETUR communiter. Quod apertionem fenestæ causat impulsus aeris, quem impulsus aeris non causat apertio fenestæ, licet autem non æque facile intraret aer nisi aperiretur fenestra, inde tamen non sequitur ingressum aeris causari ab apertione fenestæ, nam ut ait Lugo citatus, major virtus requiritur ad ponendum peccatum perseverante gratia habituali, quam ablatio gratiæ, nec tamen inde sequitur, quod ablatio gratiæ juvet, & concurrat ad ponendum peccatum, deinde existentia ingressus aeris antecedit apertionem fenestæ, & impossibili apertione fenestæ, existentia ingressus aeris existeret, ut si